

Suomen Keskusta rp
Apollonkatu 11 A
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
11.12.2008

Oikeusministeriö

17.12.2008

oel 18/41/2006

Laur

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriön lausuntopyyntö OM 18/41/2006

LAUSUNTO OIKEUSMINISTERIÖN ESITYKSEEN YHDISTYSLAIN TARKISTAMISESTA

1. Yleistä

Yhdistyslain tarkistamisehdotukseen on vaikuttanut merkittävästi se, että lainvalmistelu on tapahtunut virkamiesvetoisesti. Keskeiset suuret järjestöt on sivuutettu lain tarkistamista valmistelevaa työryhmää valittaessa. Seurantaryhmässä on ollut järjestöjen edustus kattavaa, mutta siellä esitetyillä näkemyksillä ei ollut vaikutusta työryhmän mietintöön.

Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysasiain neuvottelukunnan mielipide on myös pyritty sivuuttamaan esitystä valmisteltaessa. Neuvottelukunnassa ovat mukana kaikki suurimmat puolueet, etujärjestöt (SAK, Akava, STTK, MTK, EK, SY, Suomen Kaupan Liitto), SLU, RAY sekä Sosiaali- ja terveysturvan Keskusliitto. Keskustan, SDP:n, Kokoomuksen, Vasemmistoliiton, Vihreiden ja RKP:n puoluesihteerit ovat lähettäneet oikeusministeriölle jo kesällä yhteisen kirjeen, jossa on esitetty myös tässä lausunnossa oleva kritiikki. Näiden kaikkien mielipiteiden huomiotta jättäminen valmistelussa on vaikuttanut mietinnön saamaan negatiiviseen vastaanottoon.

Yhdistystoiminta, kolmas sektori ja vapaa kansalaistoiminta ovat yhteiskunnan voimavara. Yhdistystoiminnan on sallittava kehittyä ja laajentua. Osallistumista ja osallisuutta tulee edistää, ei kahlita eikä holhota. Nykyinen yhdistyslaki on toiminut hyvin, eikä siinä ole havaittavissa ongelmia.

2. Toimeenpaneva johtaja

Lausuntopyynnössä olleeseen ehdotukseen järjestöjen hallintomallin valintamahdollisuuden laajentamiseen Suomen Keskusta suhtautuu kielteisesti. Toimitusjohtajan/ toiminnanjohtajan määrääminen tietyissä tapauksissa toimielimeksi (ns. toimeenpanevaksi johtajaksi) ei ole järjestötoiminnassa tarpeen. Tämä saattaa hämärtää yhdistyksen päätöksentekovaltaa. Lausuntopyynnössä mainittujen epäkohtien korjaamiseen päästään nykyiselläkin lailla. Tällöin yhdistyksen hallitus/ johtokunta voi antaa yhdistyksen toiminnanjohtajalle/ toimitusjohtajalle valtuudet tehdä käytännön päätöksiä tietyjen ennalta määrättyjen rajojen sisällä tai erillisellä johtajasopimuksella.

3. Teknisten apuvälineiden käyttö

Teknisten apuvälineiden käyttöön ja etäosallistumisen mahdollisuuden laajentamiseen on suhtauduttava myönteisesti. On perusteltua, että jäsen- ja liittoäänestykseen voidaan osallistua myös sähköisesti, jos yhdistyksen säännöissä niin määrätään. Sama koskee sitä, että yhdistyksen tai valtuutettujen kokoukseen voidaan osallistua kokouksen aikana myös etänä, jos yhdistyksen säännöissä niin määrätään. Etäosallistumista ns. off line -tilassa eli ennen kokousta tai sen jälkeen ei

voida hyväksyä. Näin meneteltäessä sotkettaisiin keskenään jäsen- ja liittoäänestys, jossa on etukäteen asetetut vaihtoehdot, ja kokousmenettely, jossa käydään aluksi keskustelua ja voidaan tehdä lukuisia erilaisia ehdotuksia niin päätettäessä asiakysymyksissä kuin suoritettaessa vaalejakin. Laissa ei tule hyväksyä sellaista, josta voisi ilmiselvästi aiheutua ongelmia järjestöelämään.

Sähköinen osallistuminen em. kokouksiin ei voi olla jäsenen perusoikeus. Niiden käyttö tulee perustua nimenomaan yhdistyksen säännöissä olevaan mainintaan. Muuten se johtaa kestäättömiin tilanteisiin ja voi jopa halvaannuttaa usean yhdistyksen syys- ja vuosikokouksien pitämisen. Kaikilla yhdistyksillä ei ole mahdollisuus hyödyntää kokoustilastoissa sähköisen kokousohallitumisen välineitä, tai se aiheuttaa kohtuutonta vaivaa ja vaikeuttaa sujuvaa kokouskäytäntöä. Hallituksen/ johtokunnan kokouksissa sähköinen kokouskäytäntö (esim. sähköpostikokous) on mahdollista jo nytkin.

4. Tilintarkastus eli esitetty toiminnantarkastus

Tilintarkastuksen osalta olisi tärkeää, että myös pienillä yhdistyksillä säilyisi tilintarkastus, jonka voisivat suorittaa maallikotilintarkastajat. Jos tilintarkastus – nimikettä ei siitä voisi jatkossa käyttää, niin yhdistyksissä tulisi suorittaa hallinnon ja talouden tarkastus, joka vastaisi entistä tilintarkastusta. Nimenä tästä voisi käyttää talouden tarkastus, joka olisi nimikkeenä lähellä nykyistä tilintarkastusta. Tämän tulisi olla mahdollista suorittaa maallikotilintarkastajat. Tämän tarkastuksen tulisi riittää myös erilaisten avustusten antajille. Jos tilintarkastus –nimike joudutaan muuttamaan, niin siitä ei saa olla seurauksena, että jokaisen yhdistyksen sääntöjä joudutaan muuttamaan siltä osin. Auktorisoidun tilintarkastuksen (jota voivat hoitaa vain KHT- ja HTM- tilintarkastajat) raja-arvot tulisi säilyttää yhdistyksillä nykyisen lainsäädännön mukaisina.

Yhdistykset ovat paljon erilaisempia kuin pienet yritykset. Taloudellisilta arvoilta pieniksi yhdistyksiksi luokitelluissa saattaa olla asianosaisia (jäseniä) paljon, joten tiliasioiden käsittely ainoastaan vuosikokouksessa voisi herättää epäluuloja ja pitkittää vuosikokouksenkäsittelyä. Johtokunnan ulkopuolinen maallikotilintarkastus lisää jäsenten luottamusta ja on riittävä myös erilaisia avustuksia antaville tahoille. Pienissä yrityksissä puolestaan osakkaita on yleensä vähän. Tällöin yrityksen tilien läpikäynti on vain muutaman henkilön, lähinnä pienen omistajajoukon, tehtävänä. Tästä syystä tilintarkastuksesta luopuminen ei niissä aiheuta vastaavaa ongelmaa.

Helsingissä joulukuun 11. päivänä 2008

Suomen Keskusta rp

Jarmo Korhonen
Puoluesihteeri